

Chỉ số giá chứng khoán là tổng hợp các yếu tố thống kê nhằm đo lường sự tăng giá hay giảm giá của các chứng khoán tại một thị trường chứng khoán cụ thể, ở một thời điểm nhất định so với thời điểm trước đó.

Thế giới ngày nay có rất nhiều thị trường chứng khoán và ở tại mỗi thị trường thì có những chỉ số chứng khoán riêng thích hợp với nó. Ví dụ chỉ số Dow Jones của Mỹ, TSE 300 của Canada, All Ordinaries của Úc, Shanghai của Trung Quốc, HangSeng của HongKong, Nikkei 225 của Nhật, JKSE của Indonesia, KLSE của Malaysia, PSE của Philippines, chỉ số Straits Times của Singapore, SET của Thailand, CAC 40 của Pháp, DAX của Đức, Moscow Times của Nga, FTSE 100 của Anh... Trong đó chỉ số Dow Jones của Mỹ là chỉ số nổi tiếng nhất, lâu đời nhất do Charles Henry Dow sáng lập năm 1884. Ông Dow được coi là cha đẻ của ngành phân tích kỹ thuật (technical analysis), vì thị trường chứng khoán có những lúc rơi vào trào lưu tăng giá (bull market) có lúc xuống giá (bear market) cũng giống như thủy triều khi lên khi xuống, kinh tế lúc tăng lúc giảm, đời người lúc thịnh lúc suy. Nhận thấy được các trào lưu này ông Dow cùng với công ty Dow Jones xuất bản tờ báo *The Wall Street Journal* và trên đó ông ghi nhận giá chứng khoán mỗi ngày (daily closing prices) của một số chứng khoán tiêu biểu, tính ra giá trung bình (averages) và từ đó lập ra các chỉ số (indexes). Ngày nay chỉ số Dow Jones bao gồm nhiều chỉ số:

+ Chỉ số ngành kỹ nghệ DJIA (Dow Jones Industrial Averages), chỉ số này được tính từ giá chứng khoán cuối ngày của 30 công ty công nghiệp lớn nhất như: General Motors, Exxon, ATT, US Steel...

+ Chỉ số ngành vận tải- DJTA (Dow Jones Transportation Averages), chỉ số này được tính cho 20 công ty vận tải đường sắt, hàng không, đường biển, đường bộ...

+ Chỉ số ngành tiện ích DJUA (Dow Jones Utilities Averages) tính cho 15 công ty tiêu biểu trong lĩnh vực này như điện, nước...

+ Chỉ số tổng hợp 65 công ty (The 65 Dow Jones Composite)

Ngoài ra trên nước Mỹ còn có nhiều chỉ số khác: S&P 500, Amex, NYSE Compositeindex, Nasdaq-OTC Price Index.

Việt Nam chúng ta có chỉ số chứng khoán riêng cho thị trường chứng khoán của mình, đó là chỉ số Vnindex. Ta có cách tính như sau:

*Ví dụ tại phiên thứ 1: Ngày 28.07.2000 ta có kết quả giao dịch đầu tiên:

Tên công ty	Ký hiệu	Giá thực hiện	Số lượng cổ phần	Giá trị thị trường
Cơ điện lạnh	REE	16.000đ	15 triệu cp	240.000triệu\$
Cáp-VLVT	SAM	17.000đ	12 triệu cp	204.000triệu\$

$$\rightarrow \text{VNindex} = \frac{\sum P_i \times Q_i^{(1)}}{\sum P_{0i} \times Q_{0i}^{(1)}}$$

(1): Tổng giá trị thị trường tại thời điểm tính toán

(2): Tổng giá trị thị trường tại thời điểm gốc

P_i : Giá cả giao dịch thực tế của cổ phần công ty I

Q_i : Số lượng cổ phần của công ty I

P_{0i} : giá cả cổ phần công ty I tại thời điểm gốc

$$\rightarrow \text{VN Index} = \frac{(16000 \times 15\text{tr}) + (17000 \times 12\text{tr})}{(16000 \times 15\text{tr}) + (17000 \times 12\text{tr})} \times 100 = 100 \text{ điểm}$$

*Phiên thứ 2: Ngày 31.07. 2000 ta có kết quả khớp với giá:

+ Cổ phần của REE là 16.300 đồng

+ Cổ phần của SAM là 17.200 đồng

CÁCH TÍNH CHỈ SỐ CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM VNINDEX

TS. TRẦN HOÀNG NGÂN

$$\rightarrow \text{VN Index} = \frac{(16.300 \times 15\text{tr}) + (17.200 \times 12\text{tr})}{(16.000 \times 15\text{tr}) + (17.000 \times 12\text{tr})} \times 100 = \frac{450.900}{444.000} \times 100 = 101,55 \text{ điểm}$$

- Chỉ số chứng khoán Index tăng 1,55 điểm và tăng 1,55%

*Phiên thứ 3: Ngày 2.8.2000 ta có kết quả khớp với giá:

- REE :16.600đ/ cp

- SAM :17.500đ /cp

$$\rightarrow \text{VN Index} = \frac{(16.600 \times 15\text{tr}) + (17.500 \times 12\text{tr})}{(16.000 \times 15\text{tr}) + (17.000 \times 12\text{tr})} \times 100 = \frac{459.000}{444.000} \times 100 = 103,38 \text{ điểm}$$

Chỉ số VN Index

-Tăng 1,83 điểm = (103,38 - 101,55)

- Hay tăng 1,8 % (= 103,38/ 101,55) = $\frac{459.000}{450.900}$

* Phiên thứ 4: ngày 4.8.2000 có thêm 2 cổ phiếu mới của công ty Giấy Hải Phòng (HAP) và kết quả khớp giá:

- REE : 16.900 đ/cp, 15 triệu cổ phần

- SAM : 17.800 đ/cp, 12 triệu cổ phần

- HAP : 16.000 đ/cp, 1,008 triệu cổ phần

- TMS : 14.000 đ/cp, 2,2 triệu cổ phần

Do đó hệ số chia mới sẽ được điều chỉnh

$\rightarrow \text{VN Index} =$

$$\frac{(16.900 \times 15\text{tr}) + (17.800 \times 12\text{tr}) + (16.000 \times 1,008) + (14.000 \times 2,2)}{(16.000 \times 15\text{tr}) + (17.000 \times 12\text{tr})} \times 100$$

(Hệ số chia mới = d_1)

$$d_1 = \frac{\text{Tổng giá trị thị trường của tất cả các cổ phiếu}}{\text{Tổng giá trị thị trường của các cổ phiếu cũ}} \times \text{hệ số chia cũ (do)}$$

$$d_1 = \frac{(16.900 \times 15\text{tr}) + (17.800 \times 12\text{tr}) + (16.000 \times 1,008) + (14.000 \times 2,2)}{(16.900 \times 15) + (17.800 \times 12)} \times 444.000$$

$$= \frac{514.028}{467.100} \times 444.000 = 488.602,22$$

$$\rightarrow \text{VN Index} = \frac{514.028}{467.100} \times 100 = \frac{467.100}{444.000} \times 100 = 105,2$$

Tăng 1,82 điểm (= 105,2 -103,38), tức tăng 1,76 % (= 105,2 / 103,38) so với phiên trước đó ■